

Ljungsäters järnväg

Landstinget i Lund köpte 1921 in gården Ljungsäter i Ljunghusen för att där bygga ett sanatorium för tuberkulopatienter. Byggmästare Anders Hansson från Höllviken anlätades att uppföra ett antal paviljonger med sjuksalar, personalrum, gymnastiksal, separata hus för kök och matsal samt en läkarvilla.

Sjukhuset kunde ta emot upp till 110 patienter. Personalen bestod av omkring 20 personer, de flesta kom från Lunds lasarett.

Tuberkulos var inte en ovanlig sjukdom. Tuberkelbakterien fanns bland annat i mjölken. Detta var före pastöriseringen och kylskåpens tid. I behandlingen ingick sol och frisk luft som det fanns gott om på Ljungen.

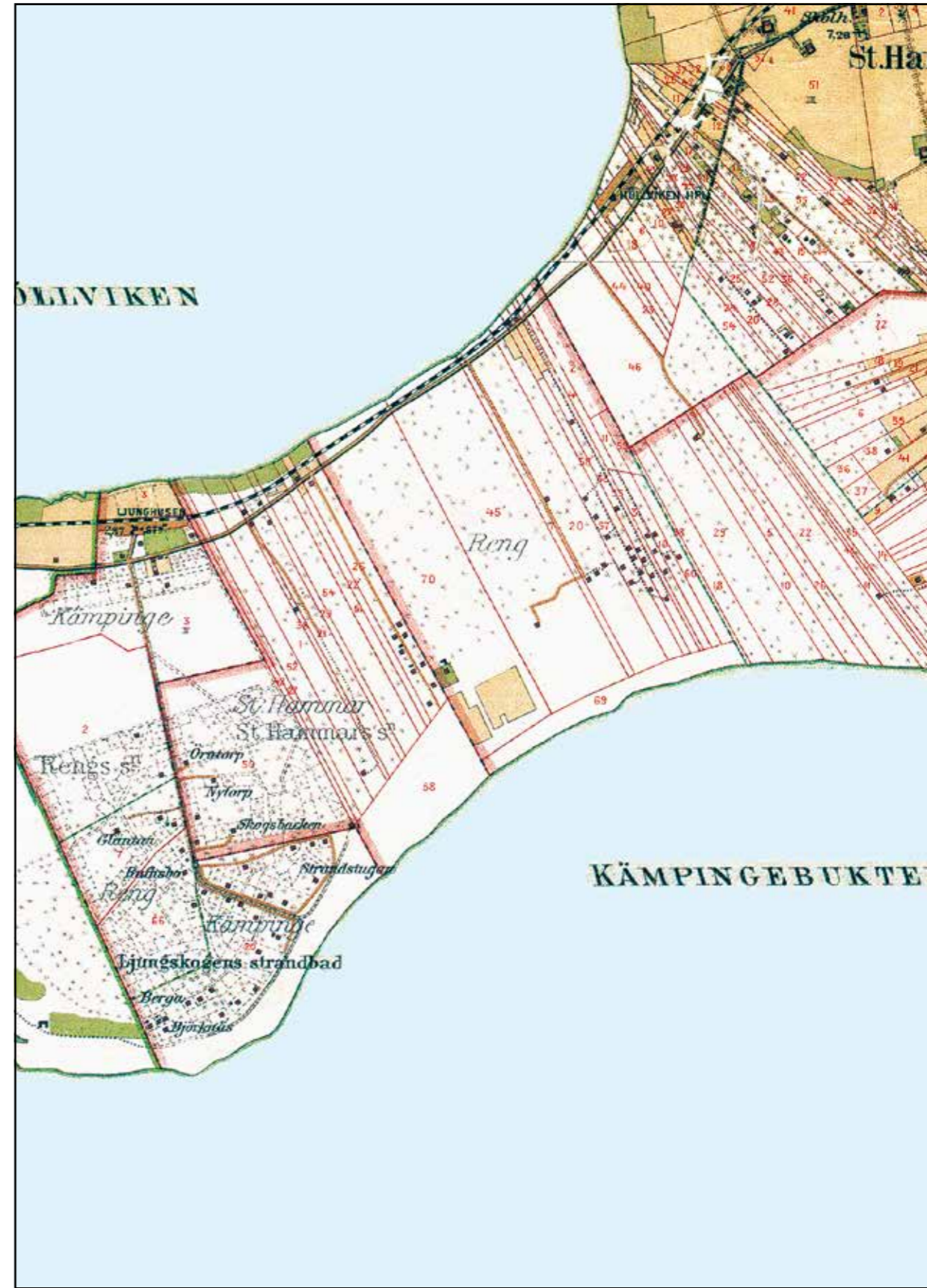
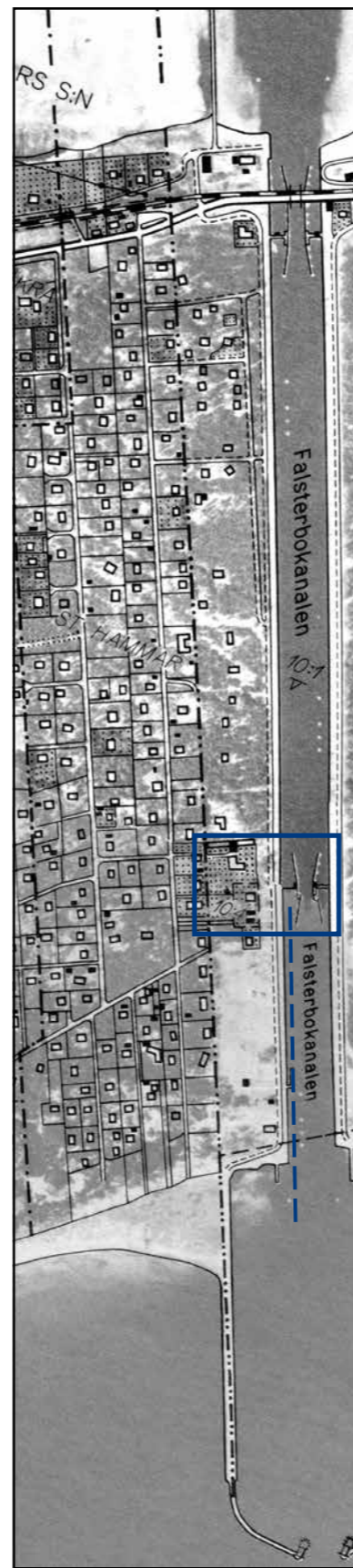
Då många patienter låg i gipsvagg eller hade gipsade ben och armar, var det svårt att bära ner dem till stranden. Det var då man kom på att anlägga ett spår ner till standen från sjukhuset.

När beslutet om att kanalen skulle byggas kom i december 1940, tvingades Landstinget lägga ner sjukhuset, kanalen skulle nämligen komma att gå rakt igenom sjuksalarna. Några hus blev kvar, till exempel läkarvillan, som ännu ligger vid Ljungsätersvägen, men de flesta byggnaderna flyttade man undan för att så småningom sälja dem lotshus och sommarstugor.

Järnvägen, eller spåret som det kallades, revs upp. Men det är möjligt att delar av det användes under byggandet av kanalen.

Tack till Doris Jönsson i Ljunghusen och Gunnar Ohlsson i Malmö för lån av bilder.

Christian Kindblad

Ljungsäters kustsanatorium låg på Ljungsätersvägen. Kartan i mitten är från 1970, kartan till höger är från 1926. Ljungsäter är markerat med en blå fyrkant. Exakt placering är svår att ange då inga kartor gjordes under de år sjukhuset fanns till.

Järnvägen som inköptes från en gammal nedlagd torvmosse var smalspårig, 600 mm. Den var omkring en kilometer lång och gick fram längs nuvarande Västra Kanalvägen. Förmodligen användes den även under byggandet av kanalen.

Skulle sjuksköterskorna ner och bada eller ta sig en kopp kaffe vid stranden en sommarkväll,
så fanns det en mindre tralla att tillgå.

Här tycks det vara besök av syskon och vänner till patienterna.
Loket ses bara som en trälåda i mitten på tåget. Den stora badhytten tillhörde sjukhuset.

Var man inte så många kunde man staka sig ner med en käpp.
Vagnen till höger är ett underrede till en tippvagn av den typ som används i gruvor och torvmossar.
På detta hade man helt enkelt placerat några bräder som fick tjänstgöra som bänk.

Sittande i vagnen som fyra från vänster: Hans Nilsson, intendent på Lunds lasarett. Till vänster om honom: syster Elna Mårtensson, föreståndarinna och leg. sjuksköterska. Stående Evald Ohlsson, bokhållare på Lunds lasarett. Loket körs av trädgårdsmästaren Karl Jönsson. Övriga okända. OBS namnet »The Rocket«.

Tallarna är redan fällda. Bilden tagen i januari 1940, strax innan hela sjukhuset revs. Bakom dessa byggnader fanns hus för kök och matsalar. Det lilla huset är lokstallet! Till vänster syns en »tralla«.